

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/76/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3112210709
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3112210709.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobkyne: G. T., nar. XX.XX.XXXX, štátnej občianky E. republiky, bytom F. F., E. XXX/XX, proti žalovanému: C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. F., E. XXX/XX, o vydanie nehnuteľností, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 25. októbra 2016, č.k. 22C/87/2012-166, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom, súd prvej inštancie žalobu zamietol, žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyňi v rozsahu 75 % a súčasne tiež rozhodol o nároku štátu na náhradu trov konania proti žalobkyňi v totožnom rozsahu 75 %.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa po pripustení zmeny žaloby domáhala od žalovaného vydania spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach zapísaných v registri KN E parc. č. XX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 1533 m² v podiele 1/16 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XX/X - orná pôda o výmere 2475 m² v podiele 1/64 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XX/X - orná pôda o výmere 2660 m² v podiele 1/64 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XX - lesné pozemky o výmere 6398 m² v podiele 7/96 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXX - orná pôda o výmere 2478 m² v podiele 1/15 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXX - orná pôda o výmere 2251 m² v podiele 1/16 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXX/X - orná pôda o výmere 3113 m² v podiele 1/64 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXXX/X - orná pôda o výmere 4489 m² v podiele 1/64 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXX - orná pôda o výmere 10769 m² v podiele 1/16 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXX - lesné pozemky o výmere 78332 m² v podiele 7/96 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXX - lesné pozemky o výmere 12762 m² v podiele 1/16 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXX/X - lesné pozemky o výmere 8491 m² v podiele 1/88 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXX - orná pôda o výmere 7018 m² v podiele 1/64 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 290 m² v podiele 1/16 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 26 m² v podiele 1/16 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXXX/X - trvalé trávnaté porasty o výmere 5989 m² v podiele 1/16 zapísané na LV č. XXXX, parc. č. XXXX/X - lesné pozemky o výmere 138554 m² v podiele 1/88 zapísané na LV č. XXXX vedené pre k.ú. L., O. úradom F., odbor katastrálnym dôvodiac neplatnosťou darovacej zmluvy. Uviedla, že podiely na predmetných nehnuteľnostiach previedla na žalovaného darovacou zmluvou zo dňa 21.05.2008, pričom ju žalovaný pri jej spísaní uviedol do omylu a využil jej nepriaznivý zdravotný stav. Listom zo dňa 27.10.2010 ho vyzvala na vrátenie všetkého, čo mu „darovala“ na základe „darovacej zmluvy“ zo dňa 21.05.2008. Žalovaný na výzvu nereagoval, žalobkyňi sa vyhýbal. Mala za to, že žalovaný mienil

od počiatku pripraviť ju a jej rodinu o spoluvlastnícke podiely na uvedených nehnuteľnostiach, a jeho správanie od počiatku porušuje dobré mravy. Bola preto oprávnená domáhať sa voči nemu vrátenia daru. Správanie žalovaného pociťovala ako hrubo rozporné s dobrými mravmi voči nej a jej rodine. Neplatnosť zmluvy spočíva vo vadách jej vôle. Nikdy nemala v úmysle darovať žalovanému svoje nehnuteľnosti a namieta aj relatívnu neplatnosť zmluvy v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka keďže pri uzatváraní zmluvy bola uvedená do omylu, že podpisuje právny úkon, ktorý sa obsahovo týka dedičskej veci po jej otcovi, ktorú vec v tom čase pre ňu žalovaný vybavoval. Nedostatok slobodnej a vážnej vôle spočíva v tom, že v dôsledku prekonania ťažkej choroby bola v takom psychickom rozpoležení, že v čase podpisovania darovacej zmluvy nebola dostatočne schopná zodpovedne vybavovať svoje záležitosti a jej schopnosť ovládať svoje konanie bola oslabená. Nedostatok vážnej vôle žalovaného spočíva v tom, že žalovaný v skutočnosti zamýšľal uskutočniť so žalobkyňou iný právny úkon, ktorým chcel dosiahnuť uspokojenie ním tvrdenej pohľadávky z iného ich záväzkového vzťahu, avšak aj jeho obsah je neurčitý a nezrozumiteľný, nakoľko v čase uzavretia zmluvy žalobkyňa nešpecifikoval a dostatočne neoznačil, ani nevyčíslil ním uplatňovanú pohľadávku, ktorá mu voči nej mala vzniknúť z titulu odmeny za vybavenie predchádzajúcich právnych záležitostí. O tejto pohľadávke v darovacej zmluve nie je žiadna zmienka, avšak z následných vyjadrení žalovaného vyplýva, že uskutočnenie darovania malo s týmito pohľadávkami priamu súvislosť. Základným znakom darovacej zmluvy je bezodplatnosť a darovacia zmluva teda svojim obsahom obchádza zákon keď žalovaný tvrdil, že v zásade išlo o vzťah odplatný. Žalobkyňa sa teda domáha obnovenia právneho stavu a prinávratenia vlastníckeho práva k darovaným nehnuteľnostiam. Na preukázanie svojich tvrdení o tom, že úkon urobila v stave duševnej poruchy žalobkyňa nenavrhol vykonať dôkazy. Hrubé porušenie dobrých mravov podľa žalobkyne spočíva v konaní žalovaného z času, keď sa dojednávalo stretnutie na matrike. Žalovaný bol so žalobkyňou v priateľskom vzťahu, a mal rozpoznať jej ťažkosti, napriek tomu naliehal na uzavretie darovacej zmluvy pričom žalobkyňa mala byť riadne oboznámená a uzrozumená s úkonom, ktorý na matrike podpisuje. Žalovanému dôverovala a nevzala si ani okuliare. Žalovaný si tak mal byť vedomý, že za danej situácie nie je v poriadku vážnosť vôle žalobkyne. Žalovaný tak zneužil tieseň, ťažkú životnú situáciu a zlé psychické rozpoleženie žalobkyne. Žalovaný mal voči žalobkyňi určité pohľadávky a nevyužil iný spôsob ich uspokojenia. Zo strany žalobkyne nebola vôľa bezodplatne žalovanému prenechať nehnuteľností. Vrátenia daru sa nedomáha v zmysle § 630 občianskeho zákonníka, ale domáha sa vydania predmetných nehnuteľností z titulu neplatnosti darovacej zmluvy s tým, že jedným z dôvodov je aj uzavretie zmluvy v rozpore s dobrými mravmi. Ohľadom podpisu na matrike uviedla, že žalovanému verila a žalovaný všetko dojednával s jej manželom. V prečítaní zmluvy pred podpisom jej nikto nebránil. Nepožiadala ani matrikárku aby jej prečítala to, čo je na papieroch napísané a pri podpise si nevšimla, že pod jej menom a priezviskom je uvedené slovo daryňa s tým, že už má nacvičený podpis a tak to len tak podpísala. Ohľadom podpisovania uviedla, že žalovaný ju doviezol na matriku autom, chvíľu čakali vonku a bavili sa o bežných veciach. Potom vošli do kancelárie, kde bola matrikárka a zamestnankyňa úradu. Sadli si a potom jej matrikárka dala papiere podpísať. Nepamätala si, koľkokrát sa podpisovala, nik na ňu nátlak nevyvíjal.

3. Žalovaný v podaní zo dňa 06.05.2013 uviedol, že s podanou žalobou nesúhlasí a o žiadosti žalobkyne o mimosúdne finančné vyrovnanie sa rozprávali osobne, čím považoval celú záležitosť za vybavenú. So žalobkyňou sa zdraví, komunikuje s ňou, rovnako ako s jej manželom a dcérou H.. S dcérou Q. nekomunikuje, nakoľko táto je neznalá veci a napadla ho so žiadosťou o finančné dorovnanie v sume 15.000,- Sk. Jej požiadavku neakceptoval a ponúkol jej riešenie v tom smere, aby mu vrátili investície pre ich rodinu, čo ona odmietla. S rodinou žalobkyne mal finančné výlohy a priznal, že mu nie je nič dlžná vzhľadom na poskytnutý dar. Za podiely z darovaných nehnuteľností dostáva ročné dividendy v sume 10,- €, ktoré ponecháva príbuznej žalovanej z L. za udržiavanie hrobového miesta otca žalobkyne. Žiadal to, aby súd podanú žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vzhľadom na dobré vzťahy so žalobkyňou je veľmi prekvapený, že žalobkyňa uvedené veci pred súdom uviedla. Poznal sa s dedom žalobkyne, jej matke pomáhal s výživným na žalobkyňu. Vždy sa im snažil všemožne pomôcť a myslel si, že vzťahy boli veľmi dobré. S manželom žalobkyne sa rozprával o poľovaní a uviedol mu, že nemá kde poľovať. Manžel žalobkyne mu povedal, že to sa vybaví, že jeho žena zdedila takéto nehnuteľnosti. Zabezpečil preto dedičské rozhodnutie, z ktorého vyčlenil osobitne urbár a osobitne pozemky žalobkyne, ktoré mala v spoluvlastníctve s príbuznými. Vtedy navrhol, že pozemky kúpi. Zomrela však matka žalobkyne a prišiel za ním jej manžel, že nemajú peniaze, a preto im požičal 15.000,- Sk. Dodatočne mu dňa 07.03.2005 žalobkyňa v aute podpísala, že im peniaze naozaj požičal. Neskôr sa začalo spomínať, že ako protihodnotu by mohol dostať urbár. Pri vybavovaní záležitostí zistil, že na otca žalobkyne sú napísané ešte nejaké nehnuteľnosti, a preto so súhlasom žalobkyne vykonal obnovu dedičského

konania. S každým krokom pri vybavovaní záležitosti ju oboznámil. K úkonom vždy privolával dcéru žalobkyne H.. Žalobkyňa mu povedala, že nemá peniaze, a preto zaplatil všetky výdavky v súvislosti s dedičským konaním. So značným odstupom sa dohodli u žalobkyne doma, že má stále záujem o urbár na poľovanie a že by ho mohol dostať ako kompenzáciu. Žalobkyňa ho cestou dcéry a manžela naháňala, aby si finančné záležitosti medzi nimi dali do poriadku. A naraz ho dcéra žalobkyne prostredníctvom advokáta vyzvala na vrátenie nehnuteľností, na čo jej povedal, že to dostal za všetko, čo vybavil a že tým sa urovnali jeho finančné nároky voči žalobkyne. Pozemky z urbáru chcel iba kvôli tomu, aby mal, kde poľovať. Výnos z pozemkov dáva príbuznej žalobkyne, aby sa starala o hrobové miesto otca žalobkyne. Ohľadom podpísania darovacej zmluvy uviedol, že na mestskom úrade žalobkyňa mala čas prečítať si túto zmluvu. Poukázal tiež na to, že zo znaleckého posudku vyplýva, že žalovaná je bez ťažkostí a celé konanie považuje za vydieranie jeho osoby. Voči žalobkyne bolo ohľaduplný a prvý termín podpisu zmluvy na jej požiadanie odložili. Následne si dohodli ďalší. Poprel, že by si žalobkyňa zabudla okuliare, zmluvu si čítala pred domom v aute asi 10 minút a na matrike sa jej matrikárka jednoznačne spýtala, či sa s listinou oboznámila. Toto sa jej spýtala dôrazne a žalobkyňa jej povedala, že je s tým uzrozmenná. Na matrike bola pani O.á. Žalobkyne sa nikdy nevyhýbal. Žalobkyňa celé toto zhadzuje na manžela, on však túto darovaciu zmluvu nedojednávával. Všetko to dohadoval so žalobkyňou a jej dcérou Vierkou. Je prekvapený z tohto klamstva s tým, že veď prečo by investoval čas a peniaze do dedičského konania.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že darovaciu zmluvu zo dňa 21.05.2008 uzavrela žalobkyňa ako dárkyňa so žalovaným ako obdarovaným. Touto darovacou zmluvou žalobkyňa darovala žalovanému nehnuteľnosti zapísané Okresným úradom Trenčín, odbor katastrálny na LV č. XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, k.ú. G. L., obec U. N., okres B., ktorých je podielovou spoluvlastníčkou. Darovacia zmluva má tri strany, pričom na prvej strane je uvedené, že sa jedná o darovaciu zmluvu, ktorej zmluvnými stranami sú dárkyňa - žalobkyňa a obdarovaný - žalovaný. Na tretej strane sú podpisy žalobkyne a žalovaného. Pod podpisom žalobkyne je uvedené jej meno a priezvisko a slovo dárkyňa, pod podpisom žalovaného je uvedené jeho meno a priezvisko a slovo obdarovaný. Podpis žalobkyne je úradne osvedčený. Na základe uvedeného je v súčasnosti žalovaný zapísaný ako spoluvlastník dotknutých nehnuteľností.

5. Zo znaleckého posudku MUDr. L. zo dňa 24.09.2015 vyplynulo, že znalec nezistil, že by žalobkyňa v čase podpisu darovacej zmluvy trpela duševnou poruchou.

6. Z kúpnej zmluvy zo dňa 06.12.2007 uzavretej medzi žalobkyňou a W. L. na podiel 1/8 parc. KN-E XX/X v k.ú. G. L. na LV č. XXXX vyplýva, že zmluva je podpísaná žalobkyňou ako predávajúcou.

7. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 137 písm. a) CSP, § 628 ods. 1, 2, § 630, § 37 ods. 1, § 38 ods. 2, § 39, § 40a, § 49a Občianskeho zákonníka, s odkazom na ktoré žalobu ako nedôvodnú zamietol.

8. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala podľa § 630 Občianskeho zákonníka vrátenia daru z dôvodu hrubého porušenia dobrých mravov zo strany žalovaného. Napriek tomu, že na pojednávaní dňa 26.09.2016 žalobkyňa uviedla, že sa domáha vydania nehnuteľnosti z dôvodu neplatnej darovacej zmluvy, zotrvala na žalobe podanej písomne dňa 16.02.2012, preto sa súd zaoberal aj dôvodnosťou žaloby titulom vrátenia daru. Žalobkyňa v podanej žalobe tvrdila, že listom zo dňa 27.10.2010 žalovaného vyzvala na vrátenie daru, ktorý na list nereagoval. Mala za to, že správanie žalovaného voči nej a jej rodine je od počiatku v rozpore s dobrými mravmi. Predpokladom domáhania sa vrátenia daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka je hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným voči darcom a členom jeho rodiny a výzva darcu voči obdarovanému, ktorým sa darca domáha vrátenia daru. Žalobkyňa ani na výzvu súdu v konaní nešpecifikovala žiadne konkrétne konanie žalovaného, ktoré by malo nastať po uzavretí darovacej zmluvy a ktorým by sa mal žalovaný dopustiť hrubého porušenia dobrých mravov voči nej, alebo členom jej rodiny. Porušenie dobrých mravov videla v konaní žalovaného v čase pred a počas uzavretia darovacej zmluvy, keď ju mal uviesť do omylu o predmete právneho úkonu. Žalobkyňa v konaní ani nepredložila list zo dňa 27.10.2010, ktorým mala žalovaného vyzvať na vrátenie daru pre porušenie dobrých mravov hrubým spôsobom. V tomto smere mal súd za to, že žalobkyňa neuniesla ani bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno o tom, že by sa obdarovaný správal k nej alebo členom jej rodiny tak, že tým hrubo porušil dobré mravy a že by ho vyzvala na vrátenie daru. Súd preto žalobu o vrátenie daru považoval za nedôvodnú.

9. Žalobkyňa sa domáhala vydania nehnuteľností z dôvodu neplatnosti darovacej zmluvy, pričom neplatnosť zmluvy mala spočívať vo viacerých dôvodoch absolútnej neplatnosti, a to v nedostatku slobodnej a vážnej vôle zmluvných strán, v tom, že žalobkyňa konala v duševnej poruche, v tom, že sa úkon prieči dobrým mravom a v dôvode relatívnej neplatnosti, a to že ho žalobkyňa urobila v omyle. Žalobkyňa v konaní opakovane uviedla, že pri podpisovaní zmluvy nebol na ňu vyvíjaný nátlak. Žalobkyňa netvrdila a ani nepreukázala, že by sa žalovaný alebo ktokoľvek iný v súvislosti s uzavretím zmluvy voči nej alebo jej blízkej osobe správal násilne, prípadne sa jej vyhrážal. Žalobkyňa síce tvrdila, že žalovaný zneužil jej tiešeň, ťažkú životnú situáciu a zlé psychické rozpoloženie, uvedené tvrdenie žalobkyne však nie je spôsobilé prívodiť neplatnosť právneho úkonu v zmysle nedostatku slobodnej vôle podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale môže založiť právo účastníka od zmluvy odstúpiť podľa § 49 Občianskeho zákonníka, a to za splnenia ďalších predpokladov, čo však nebolo predmetom tohto konania. Žalobkyňa tvrdila, že nemala v úmysle žalovanému darovať nehnuteľnosti a domnievala sa, že na mestskom úrade v F. F. pred matrikárkou podpisuje listiny, ktorými vybavil žalovaný niečo pre ňu, pričom opakovane tvrdila, že listiny si vôbec neprečítala a podpísala ich svojím nacvičeným podpisom. Existenciu vážnej vôle k právnomu úkonu možno usudzovať z objektívnych skutočností, za ktorých bol urobený, najmä ak bol urobený spôsobom a za okolností, ktoré nevyvolávajú pochybnosti, že subjekt prejavujúci vôľu zamýšľal prívodiť právne účinky, ktoré zákon spája s takýmto prejavom vôle. Žalobkyňa dňa 21.05.2008 podpísala písomnú darovaciu zmluvu a svoj podpis nechala úradne osvedčiť. Žalobkyňa uviedla, že nepožiadala žalovaného ani matrikárku, aby jej listiny, ktoré podpisuje prečítali a oboznámili ju s nimi. Z uvedeného konania žalobkyne pri uzavretí zmluvy nie je možné objektívne vyvodiť záver, že vôľa žalobkyne nesmerovala k urobeniu úkonu. Žalobkyňa tiež tvrdila, že darovacou zmluvou žalovaný v skutočnosti zamýšľal uskutočniť iný právny úkon, a to taký, ktorým chcel uspokojiť svoje pohľadávky voči žalovanej z iného záväzkového vzťahu. Podľa žalobkyne žalovaný však nešpecifikoval ním uplatňovanú pohľadávku, ktorá mu mala voči žalobkyňi vzniknúť, pričom darovanie malo mať s týmito pohľadávkami súvislosť, a teda išlo o odplatný vzťah. Medzi pojmové znaky darovacej zmluvy patrí aj bezodplatnosť, čo znamená, že obdarovaný nemá právnu povinnosť poskytnúť darovi protihodnotu. V konaní medzi účastníkmi nebolo sporné, že žalovaný žalobkyňi a jej rodine dlhodobo pomáhal, a to finančne aj svojou prácou. Poskytnuté peňažné prostriedky na pohreb matky žalobkyne od žalobkyne vrátiť nežiadal a pomáhal jej s vybavovaním úradných vecí. Súd mal za to, že poskytnutie daru žalobkyňou žalovanému nebolo odplatným úkonom, ale jednalo sa o odmenné darovanie, ktoré predstavuje formu spoločenskej služby a poskytnutie daru žalobkyňou súd považoval za prejav vďaky žalovanému za jeho predchádzajúce konanie voči nej. V takom prípade sa jednalo o obyčajné darovanie, pri ktorom žalovaný ako obdarovaný nemal právny nárok na to, čo mu žalobkyňa darovala. Žalobkyňa bola preto žalovanému takýmto darovaním zaviazaná spoločensky a z vďačnosti, a nejednalo sa z jej strany o splnenie predchádzajúcich záväzkov z titulu pôžičky na náklady súvisiace s pohrebom žalobkyne od žalovaného a z titulu výdavkov súvisiacich s dodatočným dedičským konaním po nebohom otcovi žalobkyne, ktoré uhrádzal žalovaný.

10. Medzi žalobkyňou a žalovaným nebolo sporné, že po telefonickom dohovore odviezol žalovaný žalobkyňu dňa 21.05.2008 na mestský úrad v F. F., kde pred pracovníčkou matriky osvedčila svoj podpis na listinách. Medzi účastníkmi zostalo sporným tvrdenie, že žalobkyňa mienila žalovanému darovať predmetné nehnuteľnosti. Žalobkyňa tvrdila, že si myslela, že podpisovanými listinami nadobúda niečo pre seba a žalovaný tvrdil, že žalobkyňa mu darovala predmetné nehnuteľnosti z vďaky za všetko, čo pre ňu urobil a vybavil s tým, že vedela o jeho záujme o predmetné nehnuteľnosti najmä z dôvodu užívania práva poľovania. Žalovaný tvrdil, že žalobkyňa si darovaciu zmluvu pred jej podpisom prečítala, bola o jej obsahu riadne uzrozmeneá, čo mala potvrdiť aj pracovníčke mestského úradu pri jej podpisovaní. Žalobkyňa tvrdila, že zmluvu si neprečítala a podpísala ju nacvičeným podpisom. Z výsluchu žalobkyne aj vzhľadom na jej vyjadrenia ohľadom podpisania podanej žaloby a uzavretia kúpnej zmluvy s W. súd dospel k záveru, že žalobkyňa si darovaciu zmluvu pred jej podpisom neprečítala. Skutočnosť, že žalobkyňa zmluvu pred jej podpísaním nečítala, znamená buď to, že vedela, že sa jedná o darovaciu zmluvu a až neskôr si uvedomila následky svojho konania, alebo teda nevedela, že sa jedná o darovaciu zmluvu a žalovaný ju skutočne uviedol do omylu. V tomto prípade by sa jednalo o podstatný omyl, keďže sa dotýka právneho dôvodu a vôľa žalobkyne bola zameraná na iný právny úkon. Vzhľadom na konanie žalobkyne sa však nejedná o omyl ospravedliteľný. Súd mal z dokazovania za preukázané, že na žalobkyňu počas podpisovania nebol vyvíjaný žiadny nátlak a mala dostatočný čas si darovaciu zmluvu prečítať. Samotná darovacia zmluva pozostáva z troch listov, na titulnej strane je hneď v záhlaví hrubým písmom uvedené, že sa jedná o darovaciu zmluvu a následne pod tým

je uvedené, že daryňou je žalobkyňa a obdarovaným je žalovaný. Pod označením zmluvných strán sú vymedzené nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom darovania. Darovacia zmluva je úplne prehľadná a písaná dostatočne veľkým písmom. Na poslednej strane zmluvy je pod menom a priezviskom žalobkyne uvedené čitateľne a dostatočne veľkým písmom slovo daryňa, pričom hneď vedľa pod menom a priezviskom žalovaného uvedené čitateľne a dostatočne veľkým písmom slovo obdarovaný. Z výsluchu žalobkyne vyplýva, že vedela čo znamená darovacia zmluva a aké sú následky takého úkonu. Z jej výsluchu je tiež zrejmé, že vedela, že v prípade prevodu nehnuteľností je potrebné osvedčenie pravosti podpisu vlastníka nehnuteľností. Napriek uvedenému žalobkyňa pred matrikou osvedčila svoj podpis na listine, ktorú si neprečítala, nemala pri sebe okuliare a nikoho o prečítanie podpisovanej listiny nepožiadala s tvrdením, že zmluvu podpísala nacvičeným podpisom s tým, že priamo pod svojím podpisom si nevšimla označenie daryňa. Na základe vyššie uvedeného súd jednoznačne ustálil záver, že žalobkyňa mala možnosť sa takémuto omylu vyhnúť vlastnou starostlivosťou a aspoň minimálnym zodpovedným prístupom (prečítaním titulnej strany zmluvy a označenia zmluvnej strany ako daryňa priamo pod svojím podpisom). To, že si žalobkyňa podpisované listiny neprečítala, je správaním, ktoré nepredstavuje ani obvyklú mieru starostlivosti, ktorú možno vyžadovať. Jej správanie bolo absolútne ľahkovážne, keď úradne osvedčila svoj podpis na listine pozostávajúcej z troch listov, spísaných úplne prehľadne a zvýrazneným písmom označenej ako darovacia zmluva, v ktorej sa priamo pod miestom pre podpis pod menom a priezviskom žalobkyne nachádzalo označenie daryňa, ktorú si ani neprehliadla a neprečítala. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalobkyne nebolo nijak bránené, aby si listiny, ktoré podpisuje, vopred prečítala a nebol na ňu vyvíjaný nátlak, aby tieto podpísala. Takýto prístup žalobkyne k vykonaniu právneho úkonu nemôže požívať vyššiu právnu ochranu ako dobromyseľnosť druhej zmluvnej strany. Ľahkovážny prístup žalobkyne k podpisovaniu úradných listín vyplýva aj z jej konania pred a aj po uzavretí darovacej zmluvy zo dňa 21.05.2008, keď v konaní opakovane tvrdila, že kúpnu zmluvu s W. zo dňa 06.12.2007 nepodpísala, čo sa následne ukázalo ako nepravdivé tvrdenie po predložení uvedenej kúpnej zmluvy žalovaným a až na dopyt súdu potvrdila, že žalobu podanú tunajšiemu súdu dňa 24.04.2012 skutočne podpísala ona, avšak ako sa pozná si ju neprečítala.

11. Žalobkyňa ďalej tvrdila, že úkon urobila v duševnej poruche, ktorá ju robila na tento úkon neschopnou. Podľa tvrdení žalobkyne v čase podpisania darovacej zmluvy sa cítila veľmi zle v dôsledku chemoterapie. Znalec MUDr. M. L. v znaleckom posudku zo dňa 24.09.2015 konštatoval, že u žalovanej nezistil, že by žalobkyňa v čase podpisu darovacej zmluvy dňa 21.05.2008 trpela duševnou poruchou. Vzhľadom na celkový zdravotný stav konštatoval pravdepodobnosť toho, že žalobkyňa bola čiastočne neschopná zodpovedne vybavovať svoje záležitosti a jej schopnosť ovládať svoje konanie bola oslabená. Pri konštatovaní uvedenej pravdepodobnosti vychádzal znalec vo forenzno-psychopatologickom rozbere z pravdepodobnej prítomnosti únavového syndrómu s tým, že v zdravotnej dokumentácii nie sú žiadne záznamy, ktoré by spochybňovali jej psychický stav. Žalobkyňa na preukázanie svojho tvrdenia o konaní v duševnej poruche ďalšie dôkazy nenavrhol vykonať. Neplatnosť právneho úkonu podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyžaduje bezpečné zistenie, že účastník právneho úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť, a je vylúčené robiť záver o konaní v duševnej poruche na základe pravdepodobnosti bez úplne jednoznačného skutkového záveru konaní v duševnej poruche, ktorá konajúceho robí na tento právny úkon neschopným. Znalec u žalobkyne nezistil, že by v čase podpisu darovacej zmluvy trpela duševnou poruchou, ktorá by ju na tento právny úkon urobila neschopnou. Vyslovil, že žalobkyňa bola pravdepodobne čiastočne neschopná zodpovedne vybavovať svoje záležitosti a jej schopnosť ovládať svoje konanie bola oslabená, pričom v tomto konštatovaní vychádzal z pravdepodobnej prítomnosti únavového syndrómu, o ktorom však v zdravotnej dokumentácii žalobkyne nie sú žiadne záznamy. Súd preto dospel k záveru, že žalobkyňa pri podpise darovacej zmluvy nekonala v duševnej poruche. O tomto závere súdu podporne svedčí aj to, že po absolvovaní operácie dňa 20.11.2007 pred nástupom na chemoterapiu (od 17.12.2007) podpísala žalobkyňa s W. L. kúpnu zmluvu dňa 06.12.2007, o ktorej obsahu a dôsledkoch mala žalobkyňa vedomosť.

12. Ďalším tvrdeným dôvodom neplatnosti darovacej zmluvy malo byť to, že žalovaný konal v rozpore s dobrými mravmi. Konanie žalovaného, ktoré malo byť v rozpore s dobrými mravmi, malo podľa žalobkyne spočívať v tom, žalovaný ju od počiatku mienil pripraviť o uvedené nehnuteľnosti, volal ju na podpísanie listín napriek tomu, že vedel o jej zlom zdravotnom stave a pri podpise zmluvy ju neoboznámil s jej obsahom. V zmysle § 39 Občianskeho zákonníka rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi musí byť zistený súdom a musí vychádzať z objektívnych kritérií, pričom súd je povinný prihliadnuť najmä na všetky okolnosti daného prípadu. Dlhodobá vôľa žalovaného ako obdarovaného nadobudnúť nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom darovacej zmluvy, nespôsobuje neplatnosť takejto zmluvy. Žalovaný

potvrdil, že vedel o zdravotnom stave žalobkyne, avšak súd konštatoval, že žalovaná darovaciu zmluvu neuzavrela v duševnej poruche, ktorá by ju pre tento úkon robila neschopnou. Nemožno tiež hodnotiť konanie žalovaného, ktorý žalobkyni neprečítal obsah podpisovaných listín, za rozporné s dobrými mravmi. Zo strany žalovanej sa v tomto smere jednalo o neospravedliteľný omyl, pričom uvedenie do omylu nemá za následok absolútnu neplatnosť zmluvy pre rozpor s dobrými mravmi. Správanie žalovaného k žalobkyni a jej rodine pred podaním žaloby ako aj v konaní nemožno hodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, keď aj z vyjadrení žalobkyne vyplýva, že žalovaný jej rodine pomáhal nielen finančne (napr. pôžička na pohreb matky žalobkyne, podpora pri platení výživného) ale aj pri vybavovaní súkromných záležitostí (vybavovanie dedičských konaní, kúpnej zmluvy), pričom v konaní pred súdom správanie žalovaného ako aj jeho písomné vyjadrenia voči žalobkyni boli v súlade s dobrými mravmi. Súd aj tento tvrdený dôvod neplatnosti posúdil ako nedôvodný.

13. Darovacia zmluva zo dňa 21.05.2008 má všetky podstatné náležitosti darovacej zmluvy, je bezodplatná, podpísaná obidvoma zmluvnými stranami, darované nehnuteľnosti sú identifikované spôsobom, ktorý nevzbudzuje pochybnosti o predmete darovania, daryňa ako oprávnený vlastník bola oprávnená disponovať s uvedenými nehnuteľnosťami a taktiež je splnená podmienka zachovania písomnej formy. Súd preto darovaciu zmluvu považoval za platný právny úkon a z tohto dôvodu žalobu v celom rozsahu zamietol.

14. V konečnom dôsledku za aplikácie ust. § 255 ods. 1 v spojitosti s § 257 CSP rozhodol o náhrade trov konania medzi stranami sporu, a to tak, že žalovaný mal vo veci plný úspech, preto by mu v zmysle § 255 ods. 1 CSP patrila proti žalobkyni náhrada trov konania v rozsahu 100 %. Súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania prihliadol na vek, zdravotný stav, sociálnu a finančnú situáciu žalobkyne i žalovaného a dospel k záveru, že na strane žalobkyne existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mal súd náhradu trov konania primerane znížiť. Z uvedeného dôvodu súd priznal žalovanému proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 75 %.

15. Súčasne za aplikácie ust. § 259 CSP vo väzbe na článok 4 ods. 1 CSP rozhodol o náhrade trov konania, ktoré vznikli štátu, spočívajúce vo vyplatení odmeny znalca. Štát by mal podľa článku 4 ods. 1, § 259 a § 255 CSP nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100 %. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prihliadol podľa § 257 CSP na dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalobkyne, a nárok na náhradu trov konania primerane znížil na 75 %. Dôvody hodné osobitného zreteľa súd vzhliadol vo veku, zdravotnom stave, sociálnej a finančnej situácii žalobkyne.

16. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla žalobkyňa, navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietajúc nesprávnosť skutkových a právnych záverov (čím uplatnila dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP) a tiež nedostatočne zistený skutkový stav vo väzbe na ňou navrhované vykonanie ďalších dôkazov (čím uplatnila dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. g) CSP), trvala na tom, že darovaciu zmluvu, uzatvorenú so žalovaným, je potrebné posudzovať ako neplatnú v dôsledku omylu, do ktorého ju úmyselne uviedol žalovaný tým, že zneužil jej dôveru počas jej liečby, jej zlý zdravotný stav, neprítomnosť dcéry na vykonaní takého závažného právneho úkonu, akým je darovacia zmluva, ktorú ona nikdy v úmysle uzatvoriť nemala. Súd neobjektívnym posúdením skutkového stavu akceptoval výpoveď žalovaného, čo nasvedčuje aj o zaujatosti súdu v jeho prospech, nebral do úvahy znalecký posudok, z ktorého vyplynula veľká pravdepodobnosť, že žalobkyňa bola čiastočne neschopná zodpovedne vybavovať svoje záležitosti, že sa stala obeťou premysleného konania žalovaného, ako aj ďalšie osoby, od ktorých žalovaný nadobudol nehnuteľnosti darovacou zmluvou v ostatných lokalitách, aj vo vzťahu k nej konal v pohnútku získať jej nehnuteľnosti vo svoj prospech a prostredníctvom darovacej zmluvy sa chcel obohatiť. Na jej strane nebol dôvod nehnuteľnosti darovať, naviac, podpísané dokumenty nikdy nevidela, ani nedostala ich overenú kópiu a doposiaľ ich nemá. Poukázala na verejne prístupné údaje katastra nehnuteľností, z ktorých vyplýva nadobudnutie celého radu nehnuteľností v prospech žalovaného darovacími zmluvami zo strany tretích osôb, čo nasvedčuje podľa jej názoru premyslenému vzorcu správania žalovaného, na podporu ktorých skutkových tvrdení tieto výpisy z LV pripojila. Navrhovala vykonať ďalšie dokazovanie, a to predvolať matrikárku Koreňovú, ktorá overovala podpis dotknutého právneho úkonu, H. T., jej dcéru, ktorá môže spochybniť niektoré tvrdenia žalovaného, predsedu urbáru v N. nad H. za účelom objasnenia okolností a pohnútok konania žalovaného, dopočuť ešte žalovaného za účelom zistenia, ako nakladal s darovanými nehnuteľnosťami, čo má objasniť pohnútku a povahu jeho konania od počiatku a v konečnom dôsledku predvolať a

vypočítať všetky osoby zo súdnych konaní, ktorých účastný bol žalovaný v obdobných prípadoch prevodu nehnuteľností v trenčianskom kraji.

17. Žalovaný nevyužil svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

18. Od 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP), ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. O.s.p. v znení neskorších predpisov.

19. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti.

20. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané podľa § 359 a § 262 ods. 1 CSP, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

21. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

22. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/, rovnako ani podľa písm. b/ uvedeného ust. CSP. Postupom súdu prvej inštancie nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Vychádzajúc z obsahu odvolania sa odvolací súd zaoberal najskôr dôvodnosťou odvolacej námietky spočívajúcej v tvrdení, že rozhodoval zaujatý sudca (súd), čím odvolateľka uplatnila dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 365 ods. 1, písm. c/ CSP, naplnenie ktorého videla v tom, že súd (sudca) neobjektívne posúdil skutkový stav veci.

24. Uvedenú odvolaciu námietku vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú.

25. Ústavná požiadavka na nezávislý a nestranný súd sa v priebehu konania na súde prvej inštancie zabezpečuje povinným „samonamietaním“ sudcu, ak si je vedomý vylúčenia, alebo kvalifikovanou námietkou zaujatosti sudcu vznesenou stranou sporu, ak sa o vylúčení sudcu strana dozvie. Dôvody vylúčenia sudcu vymedzuje ust. § 49 ods. 1 a 2 CSP. Napriek existencii týchto mechanizmov nemožno vylúčiť, že vec prejednal a rozhodol vylúčený sudca. Pre naplnenie ústavného práva na nezávislý a nestranný súd, zákon umožňuje túto vadu konania odstrániť aj po vydaní meritórneho rozhodnutia prostredníctvom uplatnenia tohto odvolacieho dôvodu.

26. Podľa § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

27. Podľa § 49 ods. 3 CSP dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti.

28. Z citovaného ust. § 49 ods. 3 CSP vyplýva, že zákon výslovne vylučuje, aby dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu boli okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednanom spore. Postupom sa rozumejú procesné úkony sudcu, vrátane rozhodnutí, a to aj vo veci samej. V postupe sudcu pri prejednaní konkrétneho sporu sa prejavuje samotný výkon súdnictva,

bol považovaný za platný, ktorými požiadavkami sú sloboda vôle, vážnosť vôle, určitosť prejavu vôle, zrozumiteľnosť prejavu vôle a jeho dovolenosť. S výnimkou dovolenosti (možnosti) predmetu plnenia, ide o požiadavky kladené na subjektívnu stránku konajúceho, prejavujúce sa vo vôle konajúceho a v prejave vôle navonok. Nedostatky právnych úkonov z hľadiska vyššie uvedených požiadaviek, sú označované ako vady úkonov. Ak právny úkon trpí vadami vôle (nebol urobený slobodne a vážne), alebo trpí vadami prejavu vôle (nebol urobený určite a zrozumiteľne) je absolútne neplatný, ktorá absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému, pričom každý sa jej môže bez časového obmedzenia dovolávať. Ide o právo, ktoré sa nepremlčuje ani nezaniká, keďže z takéhoto úkonu právne následky nenastanú. Všeobecne platí, že každý vrátane súdu je povinný na absolútnu neplatnosť právneho úkonu prihliadnuť, a to aj vtedy, ak táto nie je namietaná. K dôvodom absolútnej neplatnosti právneho úkonu súd prihliada z úradnej povinnosti, avšak len vtedy, ak sú z takéhoto právneho úkonu bez ďalšieho viditeľné (napríklad ak ide o právny úkon neurčitý, alebo nezrozumiteľný), inak ich súd skúma len na základe konkrétnych tvrdení. Ten, kto sa domáha dôsledkov z neplatného právneho úkonu, má dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom. Nie je žiadny dôvod uvažovať o prenesení dôkazného bremena na stranu žalovaného, o to viac, za prípadného stavu, ak zmluvné strany v písomnom prejave osvedčili, že ich vôľa je vážna.

37. O vadu vôle ide vtedy, ak vôľa nie je skutočne daná, nie je vážna, prostá omylu, určitá a slobodná. Právny úkon nie je urobený slobodne, ak jeho účastník koná pod nedovoleným nátlakom zo strany druhého účastníka právneho úkonu, alebo aj zo strany tretej osoby. Takýmto nátlakom, pritom môže byť priame fyzické donútenie, alebo bezprávna vyhrážka. Právny úkon nie je urobený vážne, ak konajúci nechcel svojim prejavom vôle vyvolať právne následky, ktoré by inak v dôsledku jeho prejavu nastali. Za určitý možno považovať len taký úkon, ktorého obsah nie je vnútorne rozporný, alebo ktorý síce vykazuje znaky vnútornej rozpornosti, ale túto rozpornosť je možné odstrániť pomocou výkladových pravidiel. Od určitosti prejavu, je treba odlišovať jeho zrozumiteľnosť. Prejav je nezrozumiteľný, ak vôľa nebola vyjadrená dostatočne jasne a ani výkladom nie je možné zistiť, čo malo byť prejavom vyjadrené. Obsah právneho úkonu musí byť tiež možný a dovolený, pričom pod pojmom dovolený je treba rozumieť, že obsah právneho úkonu nie je zákonom zakázaný a pod nemožnosťou právneho úkonu, je treba rozumieť nemožnosť právnu (ak obsah právneho úkonu je zakázaný právnou úpravou) a fyzickú (faktickú nemožnosť plnenia).

38. Podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

39. Podľa § 40a Občianskeho zákonníka ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589, § 701 ods. 1 a § 741b ods. 2, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

40. Omylom sa v zmysle občianskeho práva rozumie nesúlad medzi právnymi následkami, ktoré účastník právneho úkonu zamýšľal vyvolať, a medzi následkami, ktoré skutočne vyvolal. V prípade, že k prejavu vôle došlo v dôsledku omylu, neznamená to ešte, že vôľa konajúceho je vadná. Ustanovenie § 49a Občianskeho zákonníka upravuje omyl vo vôle, t.j. tzv. vnútorný omyl. Právna podstata tohto omylu spočíva v tom, že konajúca osoba nemá správnu, alebo dostatočnú predstavu o dôsledkoch právneho úkonu. Táto vada vôle môže mať za následok, ak sú splnené ďalšie predpoklady uvedené v § 49a Občianskeho zákonníka, neplatnosť právneho úkonu. Vada vôle z dôvodu omylu sa nepovažuje za takú okolnosť, ktorá by mala za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ale sa iba umožňuje subjektu uvedenému do omylu napadnúť právny úkon z dôvodu jeho relatívnej neplatnosti. Právo musí ochraňovať tú zmluvnú stranu, ktorá konala v dôvere k pravdivosti prejavu druhej strany, ktorej vôľou nemohla táto zmluvná strana poznať. Právna teória i súdna prax vychádza z toho, že konajúca osoba sa môže účinne dovolať podstatného omylu vyvolaného osobou, ktorej bol právny úkon určený, len ak ide o tzv. ospravedliteľný omyl. O ospravedliteľný omyl nejde vtedy, ak mal konajúci, ktorý sa dovoláva omylu, možnosť sa takémuto omylu vyhnúť vlastnou starostlivosťou pri oboznámení sa so skutočnosťami rozhodnými pre uskutočnenie právneho úkonu. Nemožno akceptovať, že by bolo možné účinne sa dovolávať neplatnosti právneho úkonu pre omyl podľa § 49a Občianskeho zákonníka za situácie, keď

by osoba dovolávajúc sa omylu zanedbala objektívne existujúcu možnosť presvedčiť sa o pravom stave veci a bez príčiny sa vo svojom úsudku nechala mylne ovplyvniť prípadnými dojmami, náznakmi riešenia, resp. hypotézami o vlastnostiach predmetu zamýšľaného plánovaného právneho úkonu.

41. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností dospel odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie k záveru, že darovacia zmluva, uzatvorená medzi stranami sporu nevykazuje také vady, ktoré by boli spôsobilé k záveru o neplatnosti tohto právneho úkonu z hľadiska vyššie uvedených citovaných zákonných ustanovení. Predmetná darovacia zmluva, ktorou žalobkyňa previedla vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam na žalovaného, netrpí vadami prejavu vôle, bez pochybností spĺňa tak požiadavku určitosti, ako aj požiadavku zrozumiteľnosti zákonom kladené na to, aby tento úkon bolo možné považovať z tohto hľadiska za platný. Vôľa žalobkyne previesť vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam na žalovaného je výkladom objektívne pochopiteľná a žalobkyňa ako typický účastník túto vôľu bez rozumných pochybností o jej obsahu musela aj adekvátne vnímať. Zmluva navyše obsahuje záverečnú klauzulu v článku 6, nachádzajúcu sa na tretej strane zmluvy bezprostredne nad podpisom žalobkyne, z ktorej vyplýva, že účastníci si zmluvu prečítali, s jej obsahom bez výhrad súhlasia, vyjadruje ich slobodnú, určitú, zrozumiteľnú a vážnu vôľu, na znak čoho ju v štyroch vyhotoveniach aj vlastnoručne podpísali. Podpis žalobkyne bol riadne overený pred G. úradom F. F. (podľa osvedčovacej knihy č. XXX/XX, a to dňa 21.05.2008), pričom pod jej podpisom a uvedením mena je táto jednoznačne vymedzená ako strana zmluvy v postavení daryne. Samotná darovacia zmluva, tak ako správne uvádza aj súd prvej inštancie, pozostáva z troch listov, pričom na titulnej strane hneď v záhlaví je hrubým písmom vymedzené, že sa jedná o zmluvu darovaciú, ako aj to, že žalobkyňa v nej vystupuje ako zmluvná strana v postavení daryne a žalovaný v postavení obdarovaného. Pod označením zmluvných strán sú jednoznačne a zreteľne identifikované nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom darovania. Z dokazovania nevyplývalo a v konečnom dôsledku to nebolo ani tvrdené, že by na žalobkyňu počas podpisovania bol vyvíjaný nátlak, alebo že by jej nebolo umožnené si túto zmluvu pred podpisom prečítať. Keďže, ako vyplýva z výsluchu žalobkyne, táto vedela, aké sú následky právneho úkonu v podobe darovania, pri jej súčasnej vedomosti o tom, že v prípade prevodu nehnuteľností je potrebné osvedčenie pravosti podpisu vlastníka nehnuteľností, napriek čomu osvedčila pred matričným úradom svoj podpis na listine, ktorú si neprečítala, ani nikoho o jej prečítanie nežiadala, uvádzajúc, že si nevšimla ani jej označenie ako daryne, tak je jednoznačne správny záver súdu prvej inštancie, že pokiaľ by aj žalovaný bol žalobkyňu skutočne uviedol do omylu v tom, že sa nejedná o darovaciú zmluvu, nemožno tento omyl považovať za ospravedliteľný, pretože pri minimálnej miere obozretnosti za daných okolností sa mu jednoznačne mohla vyhnúť. Záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa pri podpisovaní darovacej zmluvy sa nesprávila s obvyklou mierou starostlivosti, ktorú objektívne je možné pri takomto konaní predpokladať, za ktorých okolností to nemôže ísť na ťarchu žalovaného ako druhej zmluvnej strany z hľadiska jeho dobromyseľnosti aj odvolací súd považuje za správny. Súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal tiež so závermi znaleckého posudku MUDr. M. L. zo dňa 24.09.2015, ktorý nezistil, že by žalobkyňa v čase podpisu darovacej zmluvy dňa 21.05.2008 trpela duševnou poruchou, pričom za neexistencie v konaní preukázaných iných rozhodujúcich skutočností spôsobilých k záveru, že žalobkyňa darovaciú zmluvu uzatvárala v duševnej poruche, ktorá by ju na tento úkon robila neschopnou, správne uzavrel, že neplatnosť darovacej zmluvy nemožno vzhľadom ani vo vzťahu k ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Rovnako správne tiež súd posúdil, že v skutočnosti tvrdných žalobkyňou nemožno tiež vzhľadom na neplatnosť zmluvy z hľadiska ust. § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi), keďže správanie žalovaného s prihliadnutím na všetky okolnosti posudzovanej veci takýto záver neindikuje. Nebolo sporné, že žalovaný rodine žalobkyne, tak žalobkyňi, ako aj jej rodine dlhodobo pomáhal, a to nielen finančne (pôžička na pohreb matky žalobkyne, podpora pri platení výživného), ale aj pri vybavovaní súkromných záležitostí ako boli dedičské konania, či kúpne zmluvy. Z uvedených dôvodov preto odvolanie žalobkyne v tomto smere neindikuje v prospech odlišného rozhodnutia, aké vydal súd prvej inštancie.

42. V konečnom dôsledku žalobkyňa, vychádzajúc z obsahu odvolania, uplatnila aj odvolací dôvod spočívajúci v tom, že zistený skutkový stav nie je dostatočný, v súvislosti s čím produkovala skutkové tvrdenia, týkajúce sa konania žalovaného pri uzatváraní obdobných právnych úkonov s tretími osobami, predložila výpisy z LV, ktoré majú preukazovať nadobudnutie ďalších nehnuteľností žalovaným od týchto tretích osôb a navrhovala tiež v konaní vypočuť ďalších svedkov a vykonať tiež ďalšie dokazovanie (ust. § 365 ods. 1 písm. g) CSP). Opodstatnenosť vyššie uvedeného odvolacieho dôvodu bolo potrebné posudzovať vo vzťahu k ust. § 366 písm. d) CSP, keďže skutočnosti vo vzťahu k nemu uvádzané, ako aj návrhy na doplnenie dokazovania, vznesené v odvolaní žalobkyňou, neuplatnené pred súdom prvej inštancie, bolo potrebné považovať za novoty v odvolacom konaní .

43. Podľa § 366 písm. d) CSP prostriedky procesného útoku, alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

44. V zmysle vyššie uvedeného, ak odvolateľ v odvolaní vymedzí odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. g) CSP, jeho právo na uvedenie prípadných novôt je podmienené nezavineným doterajším nepoužitím týchto skutočností a dôkazov, z čoho vyplýva, že jeho úlohou je súčasne v odvolaní preukázať, že nové procesné prostriedky procesného útoku, ktoré uvádza „až teraz“, nemohol v doterajšom priebehu konania použiť bez svojej viny. Ak tento predpoklad úspešne nesplní, na novoty nemôže odvolací súd prihliadnuť. V tomto smere žalobkyňa v odvolaní skutkové tvrdenia neprodukovala.

45. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 150 ods. 1 CSP, podľa ktorého strany sú povinné uviesť rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (predtým ust. 120 ods. 1 OSP). Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností účastníkom, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak účastník nesplní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú účastník vôbec netvrdil a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, spravidla nebude predmetom dokazovania. Ak účastník navrhne na preukázanie jeho tvrdenia dôkazy a súd ich vykoná a preukážu sa tým skutkové okolnosti tvrdené účastníkom, uniesol tak tento dôkaznú povinnosť. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia a dôkaznej povinnosti o tejto skutočnosti bude mať pre účastníka väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie.

46. Ust. § 154 CSP vyjadruje princíp koncentrácie čo sa týka možnosti strán sporu produkovať skutočnosti a dôkazy najneskôr do momentu vyhlásenia rozhodnutia súdom prvej inštancie ktorým sa dokazovanie končí, čo znamená, že strana je v možnosti predkladať tvrdenia a navrhovať dôkazy v ďalšom konaní obmedzená. Na skutočnosti a dôkazy predložené neskôr, odvolací súd prihliadnuť môže len výnimočne, za podmienok stanovených v § 366 CSP. Zo zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie, na ktorom bolo vyhlásené dokazovanie za skončené (čl. 161 na ktorom bola osobne prítomná tak žalobkyňa, ako aj jej právna zástupkyňa) a ktoré predchádzalo vyhláseniu rozsudku (čl. 165), je zjavné, že sudca poučil strany sporu v zmysle § 150 CSP, ktoré poučenie prevzala žalobkyňa tiež v písomnej podobe prostredníctvom právnej zástupkyne dňa 09.08.2016 (ako je zrejmé z pripojenej poštovej doručky). Napriek uvedenému poučeniu pred vyhlásením uznesenia o skončení dokazovania výslovne uviedla, že návrhy na doplnenie dokazovania nemá. Keďže skutočnosti tvrdené žalobkyňou v odvolacom konaní týkajúce sa konania žalovaného vo vzťahu k tretím osobám v súvislosti s uzatváraním obdobných zmlúv sú novotami, ktoré v priebehu konania pred súdom prvej inštancie do rozhodného momentu neprodukovala a tiež v odvolacom konaní pripojené listiny a vznesené návrhy na doplnenie dokazovania neboli predkladané a navrhované v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, pričom nejde o novoty spôsobilé k odvolaciemu prieskumu z hľadiska naplnenia zákonných predpokladov vymedzených § 366 písm. d) CSP (žalobkyňa to v odvolaní netvrdila, teda ani nepreukázala), za súčasného zistenia, že v tomto smere bola kvalifikovane zo strany súdu prvej inštancie poučená, odvolací súd nemohol na tieto novoty v odvolacom konaní prihliadnuť.

47. Rozsudok súdu prvej inštancie je tak vo výroku vecne správny, preto bolo potrebné tento podľa § 387 ods. 1 CSP v jeho napadnutej časti potvrdiť. Odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Žalobkyňa v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie neuviedla žiadne rozhodujúce skutočnosti s ktorými by sa súd prvej inštancie v konaní nezaoberal a ktoré by neboli predmetom jeho posudzovania.

48. O náhrade trov odvolacieho konania vo vzťahu žalobkyne a žalovaného rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ako síce úspešnej strane sporu v odvolacom konaní, nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže tomuto

vznik trov v odvolacom konaní z obsahu spisu nevyplýva a tento náhradu trov odvolacieho konania ani neuplatnil.

49. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerov hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).